

Sygn. akt III CZ 2/15

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Antoni Górski (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z wniosku Z. K.
przy uczestnictwie Zakładu S. S. K. sp. j.
w likwidacji w M.
o odwołanie likwidatora i powołanie innego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 19 lutego 2015 r.,
zażalenie likwidatora Spółki Zakładu S. S. K. sp. j. w likwidacji – B. K.
na postanowienie Sądu Okręgowego w K.
z dnia 3 listopada 2014 r.

**oddala zażalenie; zasądza od B. K. na rzecz wnioskodawcy
120 (sto dwadzieścia) zł kosztów zastępstwa prawnego w
postępowaniu zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 3 listopada 2014 r. odrzucił skargę kasacyjną uczestnika Zakładu S. S. K. Spółki Jawnej w likwidacji od postanowienia tego Sądu z dnia 14 maja 2014 r. jako niedopuszczalną.

W uzasadnieniu wskazał, że skarga kasacyjna nie przysługuje od postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie odwołania likwidatorów spółki i powołania innych, a postępowanie w przedmiocie zmiany likwidatora prowadzone przez sąd rejestrowy jest postępowaniem rejestrowym w rozumieniu art. 519¹ § 3 k.p.c. i tylko w sytuacjach tam przewidzianych możliwe jest wniesienie skargi kasacyjnej.

W zażaleniu na to postanowienie skarżący zarzucił naruszenie art. 519¹ § 1 i 3 k.p.c. i wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania.

W odpowiedzi na zażalenie uczestnika postępowania, wnioskodawca wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519¹ § 1 k.p.c. od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie - w sprawach z zakresu prawa osobowego, rzeczowego i spadkowego - przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury, określenie w art. 519¹ k.p.c. rodzaju spraw, w których przysługuje lub nie przysługuje skarga kasacyjna nawiązuje bezpośrednio do systematyki spraw poddanych rozpoznaniu w postępowaniu nieprocesowym w poszczególnych działach części pierwszej, księgi drugiej, tytułu II k.p.c. Przez określenie według rodzaju sprawy, w których przysługuje skarga kasacyjna, należy zatem rozumieć sprawy odpowiadające tej systematyce (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2014 r., II CZ 116/13, nie publ.). Wskazany przepis dopuszcza skargę kasacyjną od postanowienia co do istoty kończącego postępowanie w sprawie z zakresu prawa osobowego, rzeczowego i spadkowego, chyba że przepis szczególny

stanowi inaczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2013 r. I CZ 74/13, OSNC 2014, Nr 2, poz. 19).

Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy dotyczącej odwołania likwidatora i powołania innego w pierwszej kolejności należy wskazać, że jeżeli nie wchodzi w grę odwołanie likwidatorów spółki w drodze uchwały wspólników, do odwołania likwidatorów i mianowania innych powołany jest sąd rejestrowy. Sąd rejestrowy prowadzi m.in. rejestr handlowy i postanawia o dokonaniu w tym rejestrze odpowiednich wpisów lub o ich wykreśleniu. Do sądu rejestrowego należy też prowadzenie innych spraw dotyczących podmiotu wpisanego do rejestru, nie związanych bezpośrednio z dokonaniem wpisu lub jego wykreśleniem w rejestrze. W doktrynie ten zakres działalności sądu rejestrowego określa się jako sprawowanie przez ten sąd funkcji nadzorczych nad podmiotami wpisanymi do rejestru i funkcji pomocniczych. W jego ramach mieści się m.in. odwoływanie z ważnych powodów likwidatorów spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i mianowanie innych (art. 276 § 4 k.s.h. por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2000 r. I CZ 208/99, OSNC 2000, nr 6, poz. 122).

Z dniem 1 lipca 2000 r., a więc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 48, poz. 554), przepis art. 519¹ k.p.c. otrzymał nowe brzmienie, natomiast od dnia 1 stycznia 2001 r., gdy weszła w życie ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (jedn. tekst: Dz. U. z 2001 r. Nr 17, poz. 209 ze zm.), w kodeksie postępowania cywilnego w części pierwszej, księdze drugiej, tytule II zamieszczony został nowy dział VI(1) pt. „Postępowanie rejestrowe” zawierający art. 694¹ – 694⁸. W świetle tych przepisów obecnie odróżnia się postępowanie przed sądem rejestrowym od postępowania rejestrowego. Zgodnie z art. 694¹ k.p.c., postępowanie rejestrowe, w rozumieniu powyższych przepisów, to tylko postępowanie w sprawach o wpis (wykreślenie) w Krajowym Rejestrze Sądowym (§ 1) i odpowiednio postępowanie o wpis (wykreślenie) w innych rejestrach prowadzonych przez sądy (§ 2). Nie jest natomiast postępowaniem rejestrowym, postępowanie prowadzone wprawdzie przed sądem rejestrowym, ale

nie dotyczące wpisu ani wykreślenia z rejestru lecz tzw. czynności pomocniczych i nadzorczych należących do tego sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2010 r. V CSK 409/09, LEX nr 584779).

O dopuszczalności skargi kasacyjnej w postępowaniu rejestrowym przesądza art. 519¹ § 3 k.p.c. Zgodnie z jego treścią, w takim postępowaniu skarga kasacyjna przysługuje jedynie od postanowień sądu drugiej instancji w przedmiocie wpisu lub wykreślenia z rejestru podmiotu podlegającego rejestracji, przez co należy rozumieć wpis ujawniający w rejestrze podmiot podlegający rejestracji (wpis pierwotny, pierwszy) oraz wpis usuwający z tego rejestru podmiot także ujawniony na podstawie wpisu pierwotnego. O możliwości zaskarżenia decyduje więc nie zakres pojęcia "postępowanie rejestrowe", ale przedmiot rozstrzygnięcia wydanego w takim postępowaniu. W konsekwencji należy uznać, że przedmiotowa sprawa nie jest objęta zakresem przedmiotowym wynikającym z art. 519¹ § 3 k.p.c. i nie podlega kontroli kasacyjnej (zob. odpowiednio postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2000 r., sygn. akt I CZ 208/1999, Lex nr 393849).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania zażaleniowego, na wniosek zawarty w odpowiedzi na zażalenie, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c.